

בעצ מיניה רמי בר חמא מרב חסדא: עיסה של חביתי כהן גדול — במה מחלקן לשש החלות שהיה עושה מן העיסה בבוקר, ולשש החלות שהיה עושה מן העיסה בערב, האם ביד היה מחלקן בלי כלי מידה, או בכלי מידה היה מחלקן? (5)

חביתי:

מדלרבי מאיר מחוק היתה המידה המיועדת לחביתין, לרבנן נמי מחוק היתה המידה המיועדת לחביתין, והרי לרבנן בין העשרון ובין חצי העשרון מיועדים היו אף לחביתין.

שהיה מחלק את העיסה, אלא את הסולת היה מחלק, ובה נסתפקו בסוגייתנו כיצד היה מחלק את הסולת.

והרמב"ם פרק יג ממעשה הקרבנות מפרש את ספק הגמרא באופן אחר, והיינו, ששיטת הרמב"ם שם היא [והובאה בהערה בעמוד א], שהיה מחלק כל חלה לשנים ומקריב מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, וכתב הרמב"ם שם בהלכה ד: "ואחר כך חולק כל חלה וחלה לשנים באומד", וכוונתו במה שאמר "באומד" הוא לספק הגמרא כאן, וכמו שכתב ה"כסף משנה" שם.

והראב"ד שם השיג: ואחר כך חולק כל חלה וחלה לשנים: זו לא שמענו, ואין לה שורש בשום מקום, שיחלקו כל חלה וחלה, אלא שש חלות בשחרית ושש בין הערבים, והתורה נתנה להם מידות גדולות וקטנות שימודו בהם כדי שלא יגרעו ולא יוסיפו על השיעורין, והוא אומר שמחלקין את החלות, והתורה אמרה "מחציתה בבוקר ומחציתה בערב", שלא יוסיף ושלא יגרע. ובפשוטו ביאור השגתו היא, שמתחילה השיג על מה שכתב הרמב"ם שהיה חוצה את החלה לשנים, והשיג על זה שאינו כן, כי לפי זה נמצא שחצי העשרון האחד היה לבוקר ולערב כאחד, שהרי מכל חצי עשרון היה עושה שש חלות, ועל זה השיג, שחצי העשרון האחד היה כולו לבוקר וחצי העשרון השני היה כולו לערב, ולא היה מקיים "מחציתה בבוקר ומחציתה בערב" בחלות, אלא בסולת; ועוד השיג, שלפי מה שכתב הרמב"ם שהיה מחלק את החלות

שהוא משום חשש לפיזור הסולת בשעת החלוקה, יש לעיין: אם כן מה הכרח הוא, שאף מידת חצי העשרון היתה מחוקה].

5. תוספת ביאור:

א. כל המנחות באות עשר עשר חלות.
ב. חביתי כהן גדול היו באים מעשרון, והיה עושה מחצי עשרון שש חלות בבוקר ושש חלות בערב; ואף את לחם הפנים היה עושה שנים עשרה חלות, אלא שכל חלה היתה עשויה משני עשרונים, ולש כל חלה בנפרד.
ג. שנינו בברייתא לעיל עו ב: כל המנחות שריבה במידת חלתן או שמיעט במידת חלתן כשרות, חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול; והיינו: חלות שאינן שוות הרי הן פסולות בחביתי כהן גדול ובלחם הפנים; [נמיהו רש"י מכתב יד לעיל לא פירש כן, וראה סוגיית הגמרא שם, ובהערות שם].

ד. נמצא, שבשאר המנחות אין צריך לחלק בכלי מידה כיון שאינן צריכות להיות שוות, ואף בלחם הפנים אין צורך במידה לחלוקת העיסה, כי לא היה מחלק את העיסה כלל, אלא עושה מכל שני עשרונים סולת חלה אחת; ולכן מסתפקת הגמרא דוקא בחביתי כהן גדול; על פי רש"י מכתב יד; וראה בתוספות לעיל עו ב, שתמהו לפי מסקנת הגמרא כאן שהיה מחלקן ביד, היאך יכול לכיין שיהיו שוות?! ולא יישבו. ובתוספות הקשו על רש"י, והוכיחו שאף במנחת חביתין היה לש כל חלה בפני עצמה; וביאור השגתם הוא: אי אפשר לפרש כרש"י